

krat vsem blagim dobrotnikom mladine, posebno pa načelniku krajnega šolskega sveta, g. Sinku in voditelju železniške postaje, gosp. Grossu. kajti ta dva gospoda sta bila prva to misel — da se tudi letos priredi šolska veselica — sprožila, ter sta s prostovoljnimi doneski največ k veselici pripomogla. Gospoda imela sta pa še z različnimi pripravami tudi največ posla in skrbi. Bog jima plati! Sklepam pa te vrstice s prisrčno željo, naj bi ta lepa navada — namreč revno deco obdarovati z obleko — živela med Središčani še mnogo, mnogo let ter bi najobrodila tudi mnogo zlahtnega sadu. A. K.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V Galiciji biva te dni veliko veselje, ker se mudi ondi svitli cesar pri velikih vojaških vajah. Kali jim ga pa v nekaj solnčarica, ki zadeva sem ter tje vojake pa tudi konje. Vsled nje je tudi cesarjev konj že poginil. Iz Galicije pojde Njih veličanstvo pa v Tirole ter bodo tudi tam vojaške vaje. Ob enem pa se odkrije še spomenik na lansko povodenj v Welsbergu. V Bruneku pa bode velika razsvitljava mesta. — Drž. zbor, ki se snide najbrž še le dne 28. septembra. čaka veliko dela gledé nagodbe med Avstrijsko in Ogersko. Madjari ne popusté bojda ničesar na ljubo Avstriji v carini na petrolej, ali jim pa sopot naj odjenja drž. zbor? — Minister za uk in bogočastje, dr. pl. Gautsch, namerava izdati ukaz, da izdaja posehmal vse šolske knjige samo e kr. šolska zaloga na Dunaju na svitlo. To bo pametna uredba, ker bodo lahko take knjige hodile ceneje. — Vodja nemških konservativcev, knez Alfred Liechtenstein, je odložil poslanstvo za drž. in (štaj.) dež. zbor. Pravi uzrok tega ni znan in ako ostane knez pri svojem sklepu, bode to za oba zbora velika izguba. — Na Koroškem so dobili v Borovlje obrtniško šolo, v kateri se učé otroci v puškariji. Prav tam si nameravajo strojev nakupiti, da bodo lažje puške izdelovali. — Na učiteljišču v Celovcu uči slovenščino prof. K. Prešeren odslej po 10 ur v tednu, doslej pa samo po 6 ur. Za to uredbo so Slovenci hvaležni ministru. — V Schrottenthurnu pri Kranju je umrl dr. pl. Vest, svoje dni dež. sodnik v Celju, na zadnje pa predsednik nadsodnije v Celovcu. — Predsednik jugoslovanske akademije v Zagrebu, dr. Rački bival je te dni v Ljubljani ter je preiskaval dež. arhiv, Slovenci so ga pa vrlo počastili v čitalnici. — V Ljubljani so imeli zadnji ponedeljek bučni sejem, medú se je veliko pripeljalo, toda cena mu je bila nizka, kilo samo po 20 kr. — Občina pri sv. Petru blizu Gorice ima sedaj že 19. leto grofa Fr. Coroninija za župana. Da je grof župan v kmečki srenji, to je redka pri-

kazen, toda le-ta ima vse zaupanje pri tamošnjih kmetih, posebej pa še za to, ker uraduje popolnem slovenski. Kaj rekó naši župani k taccemu tovarišu? — Ljudske in srednje šole se v Trstu ne odpró dne 15. septembra, ampak še le dne 1. oktobra in še takrat samo, ako pojenja kolera. Doslej še je vedno huda, tudi po Istri se širi, segla je že doli do Pulja. — Najnovejša novica trdi, da imajo kolero že gori v Budi in Pešti. Tukaj je v soboto in nedeljo na njej 6 ljudi vzbolelo, 4 pa so umrli. — V romarski cerkvi v Radni pri Temešvaru se je v nedeljo unel strop na oltarju in nastala je vsled tega strašna zmešnjava med romarji. V gnječi so 15 oseb zadušili, precej pa so jih poranili, na srečo iz večine le lahko.

Vnanje države. V Sofiji zboruje sedaj bolgarsko „sobranje“, drž. zbor, in ud vlade, Stambulov, je naznanil, da se v kratkem skliče „veliko sobranje“. V tem pa se izvoli potlej nov knez. Koga voli, to še sedaj ni znano, tu in tam se misli, da Aleksandra Battenberga. Nemogoče to ni, kajti mož ima še veliko glasov za-se. — Srbski kralj, Milan biva v Gleichenbergu in tedaj nima več strahu, da se mu zgodi, kakor bolgarskemu sosedu. — Ruski car je naročil svojemu poverjeniku v Sofiji, naj izreče začasni bolgarski vladi zahvalo za čestitko, katero mu je bila poslala ter ji objavi upanje cara, da bode Bolgariji vedela ohraniti mir in red. — Pruski princ Viljem je odšel iz Petrograda, car in carica sta se prisrčno poslovila od njega. Njegovo bivanje na Ruskem je več ali manj veljalo bolgarski zadevi. — Cesar Viljem pa tudi trolasi Bismark se ne čutita prav zdrava. No sta že pač stara. Bismark pa ima še povrh dosta dela z Rusi pa Francozi. Prvim zaupa malo, zadnjim pa ničesar. — Angleška vlada težko požira sline radi Bolgarije in dela sedaj še bolj, kakor prej na to, da ne do bodo Rusi preveč moči na-njo, češ, da hoče vztrajen mir. No mir bi bil gotovo vsem prav, toda kaj, ako je le gujl? — Francija išče zaveze, toda nihče ji ne mara odgovoriti na nje klicanje. Tako pa bo še težko kaj iz vojske zoper Nemčijo. Alzasija pa Lorena bote še delj in brž ko ne za vselej ostali v krempljih Nemčije. Po nekaterih mestih se ona že precej vdomačuje. — Špansko kraljica je bojda na pljučih bolena. Mogoče je to že, ker je kralj v mladih letih na enaki bolezní umrl, bolezen ta pa je prenesljiva. — Italiji poteče še to leto čas zveze z Avstrijo in Nemčijo. Lahe jezi, da jih nihče ne prosi za obnovljenje te zveze. Kaj posebne koristi pa tudi ni iz take zveze, zato je lahko umeti, da se niti Avstrija niti Nemčija ne menite veliko za-njo. — Kolera je po celi Italiji in ima svoje žrtve iz velike večine v vrsti revnisih ljudi. Žal, da tacih le mrgoli po Italiji in ima torej kolera obilno žetvo. —

V Sudanu so vsa znamenja za to da se uname na novo upor zoper Anglijo. Mahdijev naslednik je ozdravel in se močno pripravlja na nj. — Pregarjanje kristjanov se ponavlja v Cochinchini. Meseca avgusta so pri 700 kristijanov poklali, 9000 jih je gladú umrlo in 30 kršč. vesi so požgali. Čas je že, da se evropejske vlade postavijo po koncu zoper tako počenjanje.

Za poduk in kratek čas.

Lurška mati božja.

(Dalje.)

12. avgusta.

V Lyonu sem dobro spal in zdrav in vesel vstal, — hvala Bogu! Zopet krasno jutro. To vam je velikansko in lično mesto — mesto Lyon, štirikrat je večje, kakor naš Gradec. V Lyonu smo imeli den počitka, ki nam je dobro storil. Še solnce ni vzhajalo in že sem bil na ulici in sem iskal in popraševal po stolni cerkvi sv. Janeza Krstnika, kjer je bila napovedana božja služba za romarje. Francoski delalci, ki so šli rano na delo, so mojo francosščino le na pol razumeli. Jaz pa njihove nič ali toliko, kolikor so mi je s prstom potolmačili, in vendar sem náskorem unkraj reke Saone našel cerkev sv. Janeza. Lyonski nadškof in kardinal so dali vsem našim duhovnikom, kateri imajo doma spovedno pravico, tudi za Lyon isto pravico. Ker pa francoski duhovniki svoje spovednice zaklepajo in vsak ključ od svoje spovednice v žepu nosi, nismo mogli v spovednice; morali smo si na drug način pomagati. Tam namreč po cerkvah nimajo dolgih klopi, kakor pri nas, ampak navadne stolce, kakor jih mi imamo po hišah. Taki stolci, ki okoli po cerkvi stojijo, imajo sedalo, in če se sedalo vzdigne, pod sedalom klečalo; kar pa teh stolov ne trebajo, tiste zložijo zadej pri vratih, kjer jih je časih cela kopica. Duhovniki tedaj vzamemo vsak po en stol, ter se kar po cerkvi posedemo, a romarji so poklekali kraj stolcev ter se spovedavali, in na tak način smo imeli kar sto spovednic.

Po spovedi je bila sv. meša in med mešo občno sv. obhajilo. To je bil res ginljiv prizor, ko je kakih tri sto mož iz vseh stanov, in ravno toliko žensk z vso pobožnostjo pristopilo k mizi božji. Drug se ogreva na gorečnosti družega.

Po sv. meši smo poljubljali in počastili ostanke znamenitih svetnikov, ki se v ti cerkvi hranijo. Pred altarjem se v red postavi troje duhovnikov, ki so v rokah monštrance držali. V prvi monštranci so bili ostanki sv. škofa in mučenika Ireneja, v drugi ostanki sv. Janeza Krstnika, in v tretji srce sv. Vincencija Pavelskega. Res so častitljivi ti ostanki, ki se bodo enkrat po vstajenji z Jezusom po nebeških

višinah sprehajali! — Cerkva ima štiri zvonike; v enem visi največji zvon na Francoskem, in tehta 350 centov. V ti stolnici je obhajal papež Inocencij IV. l. 1245 in papež Gregorij X. l. 1274 občni cerkveni zbor. Tudi stolni kapitel je bil nekđaj zlo imeniten; korarji so namreč imeli grofovsko čast, in sedem kraljevičev je sedelo med njimi.

Čas naglo teče, tedaj je treba hitro nekoliko po mestu pogledati. Poprej pa še stopim v kavarno po zajutrek. Nobena ženkeca po celem Štajarju nima za kavo tolike sklede, kakor so jo meni tamkaj ponudili, in zraven sem dobil žlico, kakor jo pri nas na kmetih za žganke imajo. Nek gospod iz Ogerskega so si kar odihavali pri tolikem porcijonu. Sredi skozi mesto, ki se vije ob obnožji brega Fourvières, tečeta reki Rhône in Saone, ki se zunaj mesta združite in potem naglo proti jugu drvite. Po ulicah drdrajo težki vozovi, v katere so zapreženi težki pa lepi konji. Vozovi imajo vse-skozi le po dva kolesa, visoka kakor so konji in še višja. Tukaj ni navada, da bi ženke po mestu na očitnih trgih posedavale, ter prodajale, česar je kuharicam treba; ampak galantni Francoz naloži tako robo vse sorte na vozič, zapreže osla in potem se pelje po ulici gori in doli in na ves glas upije, kakor bi ga najhuje grizlo, in kuharici ni druga treba, kakor da stopi iz hiše in si izbere, kar pač meni tisti dan v lonec djati.

Mesto Lyon slovi posebno zarad svojih svilnatih pridelkov. Tako fine svilnate robe niti Angleži ne zmorejjo. Tukaj stoji 60.000 krosen (tkalskih stolov) na katerih tka 140.000 tkalcev.

Ker iz dogodivščine vem, kaj vse da se je v tem mestu nekđaj godilo, bi si rad pogledal znamenita zgodovinska torišča, pa dopoldne mi sreča ni bila mila; Bog daj popoldne več sreče! Od večera je napovedana večernica v cerkvi čudodelne Matere božje na bregu Fourvières, pa tako dolgo smo se spravljali in obračali, da smo blagoslov srečno zamudili. Po večernicah stopi na leco č. g. Condamin, častni korar in profesor nemškega slovstva na katoliškem vseučilišči in pozdravi romarje v nemškem jeziku, in sicer, kakor je rekel, nas pozdravlja kot Francoz in kot duhovnik. Kot Francoz zarad tega, ker sta si Avstrijanec in Francoz dobra prijatelja, in kot duhovnik, ker ga veseli, da je njihova Mati božja Fourviérska po svetu tako zaslovela, da so jo romarji iz tako daljnih krajev prišli častiti. Na visokem turnu kraj cerkve stoji velikanska pozlačena podoba Marijina, ki svoje roke proti mestu razprostira, kakor bi ga hotela objeti.

Poleg stare cerkve, ki ni ravno prostorna, zidajo zdaj Mariji veličastno svetišče, ki ima dva mogočna stolpa. Notri si tega krasnega